

PSATHYRELLA MONTGRIENSIS, UN NOU BOLET QUE PORTA EL NOM DEL MASSÍS DEL MONTGRÍ

TEXT I IMATGES:
Joaquim Carbó i Pericay

Exemplars de *Psathyrella montgriensis* sobre les catifes de molsa a la zona dels Rodors (Pals) el 10/03/2018.

Pinedes fixades sobre les dunes, hàbitat on *Psathyrella montgriensis* creix sobre les molses.

Des de fa uns anys, alguns socis de l'AMJC (Associació Micològica Joaquim Codina) estem estudiant la biodiversitat de fongs del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter (PNMMBT) i, fins a finals del 2019, hem catalogat un total de 850 espècies entre el massís del Montgrí i la plana del Baix Ter. D'entre totes aquestes espècies n'hem trobat cinc que són noves per a la ciència, i una d'aquestes l'hem dedicat al massís del Montgrí posant-li per nom *Psathyrella mont-*

griensis D. Deschuyteneer, M. Pérez-De-Greg., J. Carbó, C. Roqué et À. Torrent (2019).

Es tracta d'un petit bolet molt fràgil amb barrets cònics o parabòlics de 5 a 15 mm de diàmetre, de color bru clar, bru beix o bru grisenc i peu bru clar amb tonalitats blanquinoses o grisenques. Quan està hidratat presenta estries que poden arribar fins a la part central del barret. Viu sobre les catifes de l'anomenada molsa del pessebre (*Pseudoscleropodium purum*), que es troben sobre les sorres de les dunes continentals, i no té nom popular. Aquest bolet, el vam trobar per primera vegada el 12 de gener de 2013 a les pinedes dels Rodors (Pals), sobre les catifes de molses de les dunes sorrencoses. Vam identificar que pertanyia al gènere *Psathyrella*, un gènere molt ric en espècies, però no vam poder concretar-ne l'espècie, en aquella ocasió. Una segona recol·lecció, feta en el mateix lloc al cap d'unes setmanes, ja ens va fer sospitar que ens trobàvem davant d'una possible espècie nova, encara no descrita, ja que la nostra troballa no encaixava amb cap de les espècies descrites a Europa. La tercera vegada que vam trobar-la va ser el 24 de febrer de 2018, aquest cop en el massís del Montgrí, en el marc de l'estudi de la riquesa micològica de la duna continental del Montgrí que ens va encarregar el PNMMBT. Vam fer un examen aprofundit dels caràcters microscòpics i vam consultar l'opinió de l'especialista belga Daniel Deschuyteneer, estudiós del gènere *Psathyrella*. L'anàlisi genòmica de l'extracte d'ADN procedent del material sec d'herbari va confirmar que es tractava d'una espècie que no existia en les bases de dades de referència del gènere *Psathyrella*. Per tant, es tractava d'una espècie nova, encara no descrita. Posteriorment, al llarg de l'any

2019, la vam descriure en un article que es va publicar al maig d'aquest mateix any en el *Bulletin de l'Association des Mycologues Francophones de Belgique A.M.F.B.* [1] i es pot consultar a l'enllaç següent: <https://www.amfb.eu/Myco/Psathyrelles/Pdf/Psathyrella-montgriensis.pdf>.

El fet que de moment només la coneguem a una única localitat en la duna continental del Montgrí no vol dir que no sigui en altres localitats de la mateixa duna. En tractar-se d'una espècie tan petita pot passar fàcilment desapercibuda i caldrà cercar-la amb deteniment i paciència en el seu hàbitat natural en els propers anys. Cal preservar i protegir els hàbitats on surt donada la seva raresa. Tenim poc coneixement sobre la importància ecològica d'aquesta espècie, però sembla que podria ser un bon bioindicador de l'estat de conservació de l'hàbitat molt fràgil en el qual creix. Per tot això, entenem que es fa necessari aprofundir en els estudis dels fongs del Parc per tal de millorar el coneixement sobre la seva diversitat.

BIBLIOGRAFIA

[1] Deschuyteneer, D., Pérez-De-Gregorio, M. À., Carbó, J., Torrent, À. 2019. *Psathyrella montgriensis*, une espèce nouvelle en provenance d'Espagne. *Bulletin de l'Association des Mycologues Francophones de Belgique A.M.F.B.*, 2:3-9.

Joaquim Carbó i Pericay. Enginyer tècnic agrícola per la Universitat Politècnica de Catalunya, des de 1984 treballa a l'Estació Experimental Agrícola Mas Badia com a responsable tècnic de l'àrea de fructicultura. Des de petit, i de la mà de la seva mare, es va aficionar al món de les plantes i dels bolets. Actualment és secretari i vicepresident de l'Associació Micològica Joaquim Codina. [Més ...](#)

BUXBAUMIA APHYLLA AL PARC NATURAL DE L'ALT PIRINEU

TEXT I IMATGES:
Miquel Jover

L'única part visible de *Buxbaumia aphylla*, la càpsula.

Detall d'una càpsula d'aquesta espècie.

B*xbaumia aphylla* Hedw. és una petita molsa de l'ordre de les buxbaumials (fam. buxbaumiàcies), que té la particularitat de viure sobre fusta en avançat estat de descomposició, principalment de pi negre (*Pinus mugo* subsp. *uncinata*) i avet (*Abies alba*). A la península Ibèrica es distribueix únicament en algunes àrees lleidtanès i gironines del Pirineu [1]. És una espècie inclosa al Catàleg de flora amenaçada de Catalunya com a "en perill d'extinció" (anex 1 del Decret 172/2008).

La seva morfologia és inconfusible, ja que l'única part que sobresurt del substrat és la que produeix les espores, anomenada càpsula; la resta de la molsa viu a l'interior de la fusta, ja siguin soques mortes o troncs caiguts. Aquest aspecte és compartit amb una altra espècie del mateix gènere, *Buxbaumia viridis*, si bé ambdues es poden diferenciar clarament quan són madures: en el cas de *B. viridis* la paret externa de les càpsules es trenca, mentre que en *B. aphylla* es manté sencera [1].

Durant els treballs de seguiment de diverses espècies de briòfits al Pallars Sobirà, en el marc d'un encàrrec dut a terme pel Parc Natural de l'Alt Pirineu, es va trobar una població, desconeguda fins ara, de *Buxbaumia aphylla*. En aquesta localitat, situada a la Vallferrera, hi hem trobat 34 càpsules en bon estat, repartides tan sols en cinc troncs i soques que s'estenen per una àrea d'aproximadament 0,1 km², dins d'un bosc de pi negre sotmès a explotació forestal.

Aquesta localitat s'afegeix a les que ja es coneixien a les rodalies de l'estany Llong, al Parc Nacional d'Aigüestortes [2], a Ulldeter (Ripollès) [3], i a les dues localitats de la vall d'Espot (Pallars Sobirà) [4]. Les citacions de la serra del Cadí [5] necessitarien confirmació [4].

Les dificultats de detecció de l'espècie, derivades de les seves petites dimensions, fan que possiblement la seva freqüència hagi estat subestimada, i que encara existeixin poblacions per descobrir a l'àrea pirinenca. De fet, tot i el grau d'amenança que se li atribueix, el cert és que la seva conservació està assegurada sempre que es mantinguin les condicions ecològiques dels boscos on viu. En aquest sentit, les activitats d'explotació forestal que impliquin una reducció en la quantitat de fusta morta, o també l'obertura de noves pistes forestals, poden suposar una amenaça per a la conservació de les seves poblacions.

REFERÈNCIES

- [1] Cros, R.M., Infante, M. & Heras, P. 2007. *Buxbaumia* Hedw. A: Brugués, M., Cros, R.M. & Guerra, J. (eds.), Flora Briofítica Ibèrica Volum I, pp. 139-142. Universidad de Murcia-Sociedad Española de Biología. Murcia.
- [2] Casas Sicart, C. 1993. Catálogo de los briófitos de la vertiente española del Pirineo central y de Andorra, Collectanea Botanica, 16, 255-321.
- [3] Infante, M. & Heras, P. 1998. Notas sobre la presencia del género *Buxbaumia* (Musci) en la Península Ibérica. Estudios del Museo de Ciencias Naturales de Álava, 13, 35-38.
- [4] Sáez, L., Ruiz, E. & Brugués, M. 2019. Bryophyte flora of Catalonia (northeastern Iberian Peninsula): Checklist and Red List. Boletín de la Sociedad Española de Briología, 51, 1-126.
- [5] Álvaro Martín, M.I. 2001. Estudio de la flora briológica del Moixeró. Tesis doctoral. Universitat de Barcelona.

Miquel Jover és llicenciat en biologia i doctor en ciències ambientals per la Universitat de Girona, i s'ha especialitzat en l'estudi de l'ecologia i la distribució dels briòfits. [Més ...](#)